

ка и духовно-морална подвижническа ориентация и реализация съобразно посланията на „земния“ и „отвъдния свят“. Тази амбивалентност понякога приема трагически очертания и резонанси в душевността и битието на вярващия човек, предполага дълбоки колизии и антиномични по своите стойности проблемни ситуации, между които той е принуден да избира и да осъществява реалните си поведенчески актове¹⁰. Може само да се предполага колко още поусложнена ще бъде картината на духовния свят на субекта, когато към тази амбивалентност се прибавят и наслоенията на надграждащата се проблематичност в екзистенцията на субекта, прииждащи от неговите етнични определения и самоопределения.

Нямам намерение да се спирам подробно върху това специфично надграждане и диалектикопротиворечиво взаимодействие на иманентно конфесионалната с етнично детерминираната амбивалентност. Тук и сега само си позволявам да обърна внимание на трагичната участ на тези цигани, които по няколко пъти са били „обръщани“ (чрез етнични, лингвистични, конфесионални процедури) в своето етнично съзнание и самосъзнание, и на присъщата в такива случаи амбивалентност на тяхната битност и душевност. Дори ако вземем за пример само „обръщането“ чрез хомогенни механизми (например конфесионални) на някогашни български цигани, впоследствие станали турски по вероизповеден път, а днес старателно и активно обработвани и привличани от различни адвентистки, евангелистки и др. протестантски секти¹¹, които притежават особена манипулативна технология в обработката на човешките „души“, ще видим каква житейска и душевна проблематичност и амбивалентност „украсяват“ тяхната всекидневна или екстремна поведенческа изява в социалното, етничното и верски „фаворизираното“ пространство.

Б. Мизов много основателно и задълбочено разкрива мотивационната биография на амбивалентността в нейната неразривна връзка със стремежа и феноменологията на изменящата се дислоцираност в пределите на социалното пространство. За него амбивалентността се оказва органически преплетена с еманципацията от собствената изостаналост и изолираност и с адаптацията към онези социокултурни, етнични, религиозни, лингвистични и др. пластове